

SALA KONCERTOWA
PSM II I I ST. IM. PROF. J. ŚWIDRA
W JASTRZĘBIU-ZDRÓJU

© **DUX RECORDING PRODUCERS, DUX 2114/2115, 2024**

NAGRANIE ZREALIZOWANO W SALI KONCERTOWEJ PAŃSTWOWEJ SZKOŁY MUZYCZNEJ I I I STOPNIA IM. PROF. JÓZEFA ŚWIDRA W JASTRZĘBIU-ZDRÓJU 27-30 GRUDNIA 2023 ROKU
RECORDED AT THE CONCERT HALL OF THE JÓZEF ŚWIDER 1ST AND 2ND DEGREE STATE MUSIC SCHOOL IN JASTRZĘBIE-ZDRÓJ, 27-30 DECEMBER 2023

MAŁGORZATA POLAŃSKA REŻYSERIA NAGRANIA | RECORDING SUPERVISION & SOUND ENGINEERING

DOROTA TARNOWSKA-ANTOSIK MONTAŻ, MASTERING | EDITING, MASTERING

ARTUR SZBIEŁOK STROJENIE FORTEPIANU | PIANO TUNING

AGATA LIDIA ZDJĘCIA | PHOTOS

RAFAŁ DYMERKI PROJEKT GRAFICZNY I SKŁAD | GRAPHIC DESIGN AND PAGE LAYOUT

ŻANETA PNIEWSKA TŁUMACZENIA | TRANSLATION

MARCIN TARGOŃSKI REDAKCJA | EDITOR

DUX RECORDING PRODUCERS

MORSKIE OKO 2, 02-511 WARSAW, POLAND | WWW.DUX.PL, E-MAIL: DUX@DUX.PL

LUDWIG VAN BEETHOVEN (1770-1827)

V Sonata F-dur op. 24 „Wiosenna”
Violin Sonata No. 5 in F major, Op. 24 ‘Spring’ (1800-01)

VII Sonata c-moll op. 30 nr 2
Violin Sonata No. 7 in C minor, Op. 30 No. 2 (1801-02)

IX Sonata A-dur op. 47 „Kreutzerowska”
Violin Sonata No. 9 in A major, Op. 47 ‘Kreutzer’ (1802-04)

Robert KABARA skrzypce | violin
Maciej SŁAPIŃSKI fortepian | piano

V Sonata F-dur op. 24 „Wiosenna” należy do najchętniej wykonywanych sonat skrzypcowych Ludwiga van Beethovena. Utwór powstał na przełomie lat 1800-1801 i został zadedykowany wiedeńskiemu mecenasowi i kolekcjonerowi sztuki, hrabiemu Moritzowi von Friesowi. Czteroczęściowe dzieło (wcześniejsze sonaty skrzypcowe Beethovena składają się z trzech części) emanuje optymizmem i nastrojem sielanki. Pierwsza część, *Allegro*, otwiera się śpiewnym, pogodnym tematem, który najpierw prezentują skrzypce, a następnie przechodzi on do partii fortepianu. Drugi temat, bardziej ekspresyjny, zachowuje jednak sielankowy nastrój. W przetworzeniu oba tematy przenikają się, prowadząc do krótkiego, burzliwego fragmentu zapowiadającego reprzykę. Część druga przynosi jeszcze więcej beztroski, tym razem wyrażonej w łagodny i poetycki sposób. Regularna budowa *Adagio* i brak większych napięć pozwalają słuchaczom zatopić się w idyllicznym świecie wykreowanym przez najmłodszego z wiedeńskich klasyków. *Scherzo* przywołuje inny obraz sielanki, prowadząc narrację w sposób żartobliwy i skoczny. Choć Beethoven zastąpił scherzem typowego dla sonat Haydna i Mozarta menueta, taneczny charakter został zachowany. W finale narracja uspokaja się; umiarkowany wyrazowo refren *Ronda* jest przedzielony żywymi epizodami. „Wiosenna” sonata jest kwintesencją beztroskiego optymizmu i spokoju.

VII Sonata c-moll op. 30 nr 2 to utwór o wiele bardziej zróżnicowany, zarówno pod względem fakturalnym, jak i formalnym. Dzieło zostało ukończone w 1802 roku i, podobnie jak pozostałe dwie sonaty

skrzypcowe z opus 30, zadedykowane carowi Aleksandrowi I. W odróżnieniu od „Wiosennej” sonaty, ambitus zastosowanych w *Sonacie c-moll* środków wyrazowych i fakturalnych jest znacznie większy. Pierwsza część, *Allegro con brio*, oparta jest na kontrastach wyrażonych na różnych płaszczyznach. Temat pierwszy cechuje gwałtowność i motoryka, podczas gdy drugi, również w żywym tempie, jest majestatyczny i śpiewny. W tym utworze partie obu instrumentów nabierają większej autonomii: fortepian odpowiada za narrację i ekspresyjne zmiany, podczas gdy skrzypce prezentują główne tematy i melodyczne motywy. *Allegro* zawiera także złożone odcinki rozdzielające poszczególne segmenty formy sonatowej, a całość kończy dramatyczny epilog, zapowiedziany już w pierwszym temacie. Druga część, *Adagio*, przynosi chwilowe ukojenie, choć jest niezwykle rozbudowana i złożona, budząc skojarzenia z romantyczną balladą. W *Scherzo* – w odróżnieniu od *Scherza* w „Wiosennej” sonacie – kompozytor rezygnuje z rytmów i motywów tanecznych. Ogniu jest żartobliwe i finezyjne dzięki różnorodności faktury fortepianowej i silnej polifonizacji. W finale dochodzi do wyrazowej kulminacji, przesyczonej gwałtownością i dramaturgią, z chwilowymi rozładowaniami w kupletach. Beethoven stosuje tu również krótkie autocytaty z pierwszej części. *Sonata c-moll* zapowiada intensyfikację i poszerzenie środków wyrazowych, typowych dla późniejszych arcydzieł kompozytora.

IX Sonata A-dur op. 47 „Kreutzerowska” powstała w latach 1802-1804. Początkowo zadedykowana skrzypkowi George’owi Bridgetowerowi, który

wraz z kompozytorem dokonał jej prawykonania. Dedykacja została zmieniona na rzecz Rudolfa Kreutzerza po konflikcie między artystami. Kreutzer nigdy

jednak nie wykonał tego utworu. *Sonata A-dur* często uznawana jest za największą spośród dziesięciu Beethovenowskich sonat na skrzypce i fortepian. Odbiega od wcześniejszych dzieł nietypową budową i nowatorskimi środkami wirtuozowskimi. Pierwsza część rozpoczyna się solową skrzypcową introdukcją (*Adagio sostenuto*), co było kompozytorskim ewenementem. Następnie pojawia się zasadnicza odsona (*Presto*) w tonacji a-moll, nasycona gwałtownością i dramaturgią wyrażoną gęstą, wirtuozowską fakturą. Dialog między instrumentami jest niezwykle ekspresyjny. Druga część, w tonacji F-dur, to rozbudowany temat i cztery wariacje o nieregularnej budowie, stanowiące swobodną, jakby improwizowaną wypowiedź zwieńczoną codą. Beethoven, tworząc ten ustęp, okazał się pionierem swobodnej narracji, typowej dla nadchodzącej epoki. *Finale*, utrzymane w rytmie taranteli, nie przynosi tylu niespodzianek. Pomijając kilka rozbudowanych odcinków i niewielkie zmiany metryczne, finał skonstruowany jest jak typowe klasyczne rondo.

Każdy z trzech utworów zarejestrowanych na niniejszej płycie odśpiewania przed słuchaczem różne oblicza najmłodszego z wiedeńskich klasyków. Jest to także egzemplifikacja nieskrępowanej i bogatej wyobraźni kompozytora, który wielokrotnie przekraczał granice przyjętego porządku muzycznego, tworząc podwaliny dla nowej, fascynującej epoki muzycznej.

Dariusz Marcinişzyn

The **Sonata in F major No. 5, Op. 24 'Spring'** is one of the most frequently performed violin sonatas by Ludwig van Beethoven. The piece was created at the turn of 1801 and was dedicated to a Viennese patron and art collector, Count Moritz von Fries. The four-movement work (Beethoven's earlier violin sonatas consist of three movements) exudes optimism and an idyllic mood. The first movement, *Allegro*, opens with a melodious, cheerful theme, presented by the violin; then it is taken over by the piano. The second theme is more expressive yet still idyllic. In the development, both themes intertwine, leading to a short, turbulent fragment announcing the recapitulation. The second movement is even more carefree; on this occasion, this mood is expressed in a gentle and poetic way. The regular structure of the *Adagio* and the lack of major tensions allow the listener to sink into the pastoral world created by the youngest of the First Viennese School. The *Scherzo* evokes a different image of idyll, leading the narrative in a playful and vivacious manner. Although Beethoven replaced the minuet, typical of Haydn's and Mozart's sonatas, with a scherzo, the dance character was preserved. In the finale, the narrative calms down; the *Rondo's* expressively moderate refrain is separated by more vivid episodes. All in all, the 'Spring' Sonata is the essence of carefree optimism and serenity.

The **Sonata No. 7 in C minor, Op. 30 No. 2** is much more diverse, both in terms of texture and form. The work was completed in 1802 and, like the other two violin sonatas from opus 30, dedicated

to Tsar Alexander I. In contrast to the 'Spring' Sonata, the range of the expressive and textural means used in the Sonata in C minor is much more extensive. The first movement, *Allegro con brio*, is based on contrasts expressed on different levels. The first theme is intense and rhythm-driven, while the second, also in a lively tempo, is majestic and melodious. In this piece, the parts of both instruments gain greater autonomy: the piano is responsible for the narrative and expressive changes, while the violin presents the main themes and melodic motifs. The *Allegro* also contains complex sections separating individual segments of the sonata form, and the entire episode ends with a dramatic epilogue, announced already in the first theme. The second movement, *Adagio*, brings temporary relief, although it is extremely elaborate and complex, evoking associations with the Romantic ballade. In the *Scherzo* - unlike in the *Scherzo* from the 'Spring' Sonata - the composer forgoes dance rhythms and motifs. The movement is playful and subtle thanks to the varied piano texture and significant polyphonisation. The finale features the expressive climax, saturated with vehemence and dramaturgy, with temporary moments of release in the couplets. In addition, Beethoven employs here short self-quotes from the first movement. The Sonata in C minor heralds the intensified and expanded expressive means the composer would apply in his later masterpieces.

The **Sonata No. 9 in A major, Op. 47 (the so-called 'Kreutzer' Sonata)** was created in the years 1802-1804. It was initially dedicated to violinist George Bridgetower,

who, together with the composer, premiered it. The dedication was changed in favour of Rudolf Kreutzer after a conflict between the artists. However, Kreutzer never performed this piece. The Sonata in A major is often considered the largest of Beethoven's ten sonatas for violin and piano. It differs from the earlier ones in its unusual structure and innovative virtuoso means. The first movement begins with a solo violin introduction (*Adagio sostenuto*), which was a compositional rarity. The introduction is followed by the actual movement (*Presto*) in the key of A minor, saturated with intensity and dramaturgy expressed by a dense, virtuoso texture. The dialogue between the instruments is remarkably expressive. The second movement, in F major, consists of an elaborate theme and four variations of an irregular structure, constituting a free, as if improvised

statement crowned with a coda. Due to this passage, Beethoven turned out to be a pioneer of free narrative, typical of the coming era. The finale, kept in the rhythm of the tarantella, does not bring as many surprises. Apart from a few elaborate sections and minor metric changes, the finale is a typical Classical rondo.

Each of the three pieces recorded on this album reveals different facets of the youngest representative of the First Viennese School. It is also an example of the composer's vivid and great imagination; he would repeatedly exceed the limits of the adopted musical order, thus creating the foundations for a new, fascinating musical era.

Dariusz Marciszyn

Robert KABARA – skrzypek i dyrygent. W 1986 roku zdobył III nagrodę w Międzynarodowym Konkursie im. Henryka Wieniawskiego w Poznaniu (w 2016 roku został jurorem XV edycji tego konkursu). Studiował w krakowskiej Akademii Muzycznej w klasie Eugenii Umińskiej i Kai Danczowskiej. Późniejszymi jego mentorami byli Grigori Zhislin, André Gertler oraz Yehudi Menuhin, którego postać szczególnie go zafascynowała. Pod jego kierownictwem rozpoczął współpracę z Sinfonią Varsovia, odbywając wiele tras koncertowych. Lata 90. to także początek długoletniej przyjaźni i trwałej więzi artystycznej z Jerzym Maksymiukiem, u którego w latach 2009–2011 Kabara odbył ekskluzywne studia dyrygenckie.

Mimo iż jego działalność koncertowa i zainteresowania skupiały się wokół skrzypiec, pociągała go także praca z orkiestrą – w 1992 roku stworzył orkiestrę Sinfonietta Cracovia, którą w trakcie ponad 20 lat wykreował na jedną z najbardziej cenionych w Polsce i na świecie. Realizując w roli dyrektora śmiało i zróżnicowane założenia programowe, zaprasza do współpracy wybitnych artystów z całego świata. Bliska współpraca z Krzysztofem Pendereckim znacząco odcisnęła się na artystycznej drodze Roberta Kabary. Wspólnie z kompozytorem występował na wielu estradach w Polsce, Niemczech, Portugalii i Norwegii oraz w Konserwatorium w Moskwie i Filharmonii we Lwowie. Także z Pendereckim i z towarzyszeniem Sinfonietta Cracovia dokonał nagrania *Koncertu skrzypcowego* kompozytora dla holenderskiej wytwórni Channel Classics Records. Album otrzymał nominację Diapason d’Or. Sięgając po

altówkę, zarejestrował wraz z Pendereckim jego *Concerto per Viola e Orchestra* (DUX Recording Producers).

Jego fascynacja altówką przerodziła się w dłuższą przygodę oraz wspólne występy ze światowej sławy skrzypkiem Maximem Vengerovem.

Jako dyrygent występował z orkiestrami filharmonicznymi w Polsce, Qingdao Symphony Orchestra, Guiyang Symphony Orchestra oraz Suzhou Symphony Orchestra.

Prowadzi działalność pedagogiczną, będąc profesorem w Akademii Muzycznej im. Karola Szymanowskiego w Katowicach oraz Akademii Muzycznej im. Krzysztofa Pendereckiego w Krakowie.

Robert KABARA – violinist and conductor. In 1986, he won the 3rd prize in the International Henryk Wieniawski Violin Competition in Poznań (in 2016, he was a jury member of the 15th edition of the above competition). He studied at the Krakow Academy of Music in the class of Eugenia Umińska and Kaja Danczowska. His subsequent mentors include Grigori Zhislin, André Gertler, and Yehudi Menuhin, whose figure particularly fascinated him. Under his direction, he began working with the Sinfonia Varsovia, with which he went on numerous concert tours. The 1990s also marked the beginning of a long friendship and lasting artistic relationship with Jerzy Maksymiuk, with whom Robert completed exclusive conducting studies in 2009–2011.

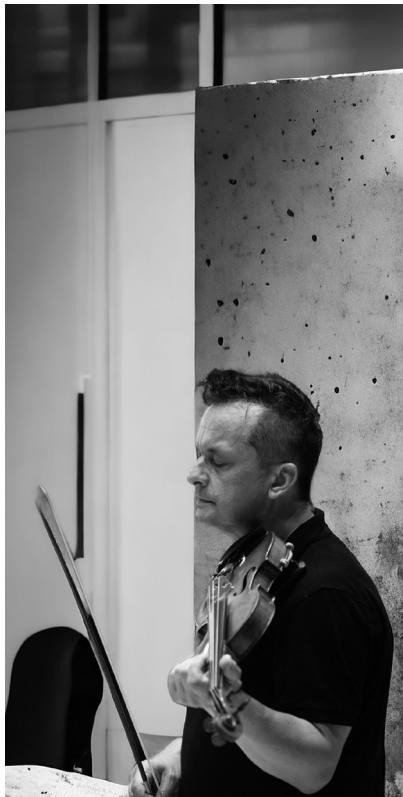
Although his concert activities and interests focused on the violin, he was also attracted by working with

the orchestra – in 1992 he established the Sinfonietta Cracovia orchestra, which he – within a time period spanning over 20 years – built up to one of the most appreciated ensembles in Poland and in the world. By implementing bold and diverse programme assumptions as the Artistic Director, he invited outstanding artists from all over the world to work with the orchestra. Close cooperation with Krzysztof Penderecki significantly affected the artistic path of Robert Kabara. Together with the composer, he performed on many stages in Poland, Germany, Portugal, and Norway as well as at the Moscow Conservatory and the Lviv Philharmonic. It was also with Penderecki and with the Sinfonietta Cracovia that he recorded the composer's Violin Concerto for the Dutch label Channel Classics Records. The album received a Diapason d'Or nomination. Reaching for the viola, he recorded Penderecki's *Concerto per Viola ed Orchestra* (DUX Recording Producers), also together with the composer.

His fascination with the viola turned into a longer adventure and joint performances with the world-famous violinist Maxim Vengerov.

As a conductor, he has performed with philharmonic orchestras in Poland, the Qingdao Symphony Orchestra, the Guiyang Symphony Orchestra, and the Suzhou Symphony Orchestra.

He is active as a lecturer – he is a professor at the Karol Szymanowski Academy of Music in Katowice and at the Krzysztof Penderecki Academy of Music in Krakow.

Maciej SŁAPIŃSKI jest absolwentem Akademii Muzycznej im. Karola Szymanowskiego w Katowicach, gdzie pełni funkcję asystenta w Katedrze Kameralistyki. Aktywnie uczestniczył w festiwalach i warsztatach muzycznych, takich jak Tanglewood Music Center, Accademia Musicale Chigiana, Accademia Stauffer w Cremonie, a także studiował na Uniwersytecie Mozarteum w Salzburgu w ramach programu Erasmus.

Jego osiągnięcia obejmują liczne nagrody w konkursach solowych i kameralnych, w tym II nagrodę (pierwszej nie przyznano) oraz nagrodę specjalną w 9. Międzynarodowym Konkursie Pianistycznym im. Johanna Sebastiana Bacha w Würzburgu.

Muzyka kameralna stanowi główny obszar jego zainteresowań; regularnie występuje w różnorodnych składach instrumentalnych, koncertując zarówno w kraju, jak i za granicą.

Maciej SŁAPIŃSKI is a graduate of the Karol Szymanowski Academy of Music in Katowice, where he is employed as an assistant at the Chair of Chamber Music. He has actively participated in music festivals and workshops, such as Tanglewood Music Center, Accademia Musicale Chigiana, Accademia Stauffer in Cremona; he has also studied at the Mozarteum University in Salzburg under the Erasmus programme.

His achievements include numerous prizes in solo and chamber music competitions, including the 2nd prize (the first was not awarded) and a special award in the 9th International Piano Competition Johann Sebastian Bach in Würzburg, Germany.

Chamber music is his main area of interest; he regularly performs in various instrumental ensembles, both in Poland and abroad.

